

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Евгения Симеонова

Катедра “Пиано”, Теоретико – композиторски и диригентски факултет в
Национална музикална академия “Проф. Панчо Владигеров” – София

относно

конкурс за академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ по камерно пеене към
катедра „Класическо пеене”, ВФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров”,
обнародван в „Държавен вестник“ бр.75/24. 09. 2019 г.

/професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство/

с единствен кандидат **доц. д-р Галина Аркадиева Апостолова**

Всички етапи на конкурса са преминали коректно при спазване на
ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му. Кандидатът отговаря на условието
за покриване на минималните национални изисквания за заемане на
академичната длъжност „професор“, което е констатирано на първото
заседание на научното жури.

В справката доц . д-р Галина Апостолова предлага обемна и
широкоспектърна художествено - творческа и педагогическа дейност,
обхващаща периода 2014-2019 г. (след представяне на дейността за присъждане на
академичната длъжност „доцент“)

Като възпитаник (със златен медал) на музикалното училище в Бургас в
класа на уважаваната българска пианистка Рада Чомакова, а по-късно в класа
на проф. Люба Обретенова в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София /тогава
БДК/, Галина Апостолова получава солидна професионална подготовка.
Започва своя трудов път във Вокален факултет през 1983 г. като хоноруван
корепетитор /паралелно с работата ѝ в Работническа опера в гр. Сливен/, а от
1984 г – като щатен корепетитор. След сериозен /над 10 годишен/ стаж в
овладяване на десетки страници вокално - клавирна литература и работата с

именити педагози и певци от Вокален факултет, през 1995 г. Галина Апостолова успешно издържа конкурс за преподавател по камерно пеене към катедра „Класическо пеене“. От нейната творческа биография ще спомена само някои основни моменти, които я изграждат като музикант в развитие – една динамична и търсеща творческа личност: през 2014 г, след защита на дисертационен труд на тема „*Камерни вокално-инструментални състави с пиано. Технически и интерпретационни проблеми*“ получава образователната и научна степен „доктор“, а от 2015 г. - академичната длъжност доцент.

Името на пианистката Галина Апостолова присъства активно в афиша на концертния живот в София и страната. Основен акцент на дейността ѝ е в областта на соловата, вокалната и инструментална камерна музика с участие в различен тип камерни формати. В сътрудничество с изяви музиканти тя натрупва опит най-вече като камерен изпълнител – с различни певци, соло, клавирни дуа, дуо цигулка и пиано, триа, клавирни квартети и разнообразни нетрадиционни състави, включително и като чембалист в последните години.

КЪМ ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКА И НАУЧНА ДЕЙНОСТ - ГРУПА "В", т. 5 -
като *хабилитационен труд* доц. д-р Г. Апостолова представя:

1. Дванадесет /12/ програми от концертен цикъл „Епохи“ към Софийска филхармония, изпълнени през периода 2015-2018 г. в камерна зала „България“ (някои от тях рецензирани в специализирани издания за музика). Респектира замисълът на този проект, в който са осъществени произведения от различни стилове и епохи, както и вокално - инструментални творби с ансамбъл „Арс музика“, повечето от които *премиери* в България: *Дитрих Букстехуде* - Кантата за висок глас, струнен ансамбъл и basso continuo „O, Gottes Stadt“; три кантати от *Георг Филип Телеман* за същия състав; кантатата на *Антонио Вивалди* „Nulla in mundo“; „Кафе-кантата“ от *Аноним* /неизвестен автор/ - „реплика“ на известната „Кафе-кантата“ на *Йохан Себастиан Бах* върху същото либрето; *Антонио Солер* - Клавирен квинтет; *А. Онегер* - Вокален цикъл „Малката русалка“; *Франсис Пуленк* - три песни по стихове на Луиз Лалан; Две Кантати от *Г. Фр. Хендел* – „Dite mi, o piante“ за тенор, струнни и басо континуо и „Agrippina, condotta a la morte“ за сопран, струнни и басо континуо с *Жанета Стегарева* – сопран, *Ивайло Донков* – тенор, *Петър Данаилов* – баритон и ансамбъл „Арс музика“; *Р. Щраус* - „Alphorn“ за глас, валдхорна и пиано с *Лилия Илиева* - мецосопран и *Юлия Спасова* – валдхорна.

В тези концерти звучат и по-малко познати творби от Мишел Пиньоле де Монтеклер, Дмитрий Шостакович – „Седем песни по стихове на Александър Блок за сопран и клавирно трио и „Из еврейской народной поезии“ - вокален цикъл за сопран, алт и тенор; Луиджи Бокерини - клавирен квинтет; Й. С. Бах - Кантата № 202 и други. Изброените концерти представят доц. д-р Галина Апостолова като музикант с широки жанрови интереси, обединителна фигура между певци и инструменталисти и оценявам като приноси в културния ни афиш. *Принос* са и премиерните изпълнения в България на по-малко познати произведения от европейската класика.

2. Компактдиск с песни от френските композитори Клод Дебюси, Габриел Форе, Анри Дюпарк, Жюл Масне, Франсис Пуленк, изпълнени с Диляна Георгиева – сопран - 2015 г. (№ 57036/15-07-2015)

Звукозаписната дейност изисква специфични умения и опит и както добре е формулирал кандидатът *„този диск би могъл да бъде използван като полезна илюстрация в работата ми със студентите върху правилното произношение на френски език и специфична музикална изразност. У нас се срещат сравнително малко изпълнители, изявяващи се с френска вокална камерна музика“*.

3. Три концерта за клавир със струнен оркестър от Иржи Бенда – премиери в България с диригентите Мария Бикова /Концерт за пиано и оркестър F dur, 2015 г./ и Иван Стоянов /Иржи Бенда - клавирни концерти f moll и G dur, 2017 г./ с Габровски камерен оркестър, гр. Габрово. Името на Иржи Антонин Бенда /съвременник на Хайдн и Моцарт/ е познато на българската професионална публика спорадично с отделни творби. Прави чест на пианистката Г. Апостолова и диригентът Маестро Иван Стоянов, известен със своя забележителен вкус и професионална компетенция, да търсят непрекъснато „новото“ или несправедливо забравени във времето музикални шедьоври и да се стремят към „непознатото“. *Приносен* момент са премиерните изпълнения с цялата отговорност на първия прочит и *„търсенията в областта на стила, мелизматиката и третирането на някои барокови похвати от чембало на пиано.“*

4. Изпълнения на български и чуждестранни съвременни произведения, някои от които български, а други - световни премиери

„Изпълнението на българска музика аз считам за своя мисия“ - това кредо на Г. Апостолова действително дава живот на много произведения от български

композитори, осъществявайки отговорно техните първи изпълнения. Смятам, че със своята активна дейност да популяризира творби от български автори, доц. д-р Г. Апостолова има особен *принос* в развитието на камерното изпълнителско изкуство. В представителната извадка се открояват имената на българските творци и осъществените *премиери*:

Велислав Заимов -

- „Триптих за бас, валдхорна и пиано” по стихове на Т. Траянов – 2014 г.;
- Соната за виола и пиано № 2 с проф. Недялчо Тодоров – 2015 г.;
- „Триптих за мецосопран, валдхорна и пиано“ по стихове на Атанас Далчев с Лилия Илиева - мецосопран и Юлия Спасова - валдхорна – 2015 г.;
- Соната № 7 за пиано – 2016 г.;
- Соната № 3 за цигулка и пиано с проф. Н. Тодоров – 2016 г.;
- Трио за валдхорна, ударни и пиано с Юлия Спасова - валдхорна, Мая Тошева - ударни инструменти – 2016 г.;
- „Триптих за мецосопран, виола и пиано“ по стихове на Иван Вазов с Лилия Илиева (мецосопран) и Недялчо Тодоров (виола) – 2017 г.;
- Соната за виолончело и пиано №2 с Венцислав Хърков – виолончело, 2019 г.;

Красимир Тасков – „Балада“за цигулка/виола и пиано с Елена Ганова, 2018 г.;

Светлин Христов – „Монолог за четирима“, 2017 г.;

Димитър Нинов - две песни за сопран, флейта и пиано с Теодора Петрова - сопран и Николета Хайтова, флейта, 2019 г.

В разглеждания период между доцентура и конкурса за професор, в репертоара на Г. Апостолова присъстват и други произведения от български композитори:

Стефан Икономов - „Концертна музика за две пиана и струнен оркестър“ /в памет на Лиляна Гетова/ с оркестър „Симфониета”, дир. Любомир Денев - син и Ангелина Дечева-пиано, НМА, 2015 г.;

- Концерт, посветен на творчеството на Стефан Икономов със Студентски камерен оркестър, дир. Райчо Христов, Ангелина Дечева - пиано, Мая Тошева и Никола Петров – ударни, НМА, 2015 г.;

Лазар Николов – Концертино за пиано и оркестър с АСО, дир. Цанислав Петков, зала НМА, 2015 г.;

Творби от *Иван Спасов* с Жанета Стегарева (сопран), Полски център, София, 2017 г.

Бих искала да обърна внимание на интересен и професионално любопитен концерт с произведения на български композитори за две пиана, ударни инструменти и валдхорна с Ангелина Дечева - пиано, Юлия Спасова - валдхорна, Мая Тошева - ударни инструменти през 2016 г., зала НМА. Програма: *Йордан Гошев* - „Дяволски мисли“ за две пиана; *Ясен Воденичаров* – „Le guban de Моебиус“ за две пиана и ударни; *Велислав Заимов* – Трио за валдхорна, ударни и пиано (*първо изпълнение*); *Стефан Икономов* – Музика за две пиана и ударни инструменти.

През 2018 г. доц. д-р Апостолова осъществява „триптих“ значими концертни програми с постоянен певчески състав в камерна зала „България“:

1. „Художествени песни от български композитори“ с песни от Добри Христов, Панчо Владигеров, Димитър Ненов, Парашкев Хаджиев, Денислав Томов с Жанета Стегарева - сопран, Десислава Иванова - мецосопран, Ивайло Донков - тенор, Петър Данаилов – баритон;

2. - концерт с *руска вокална музика* с Жанета Стегарева - сопран, Ивайло Донков - тенор, Петър Данаилов – баритон с програма песни и дуети от Глинка, Даргомижски, Чайковски;

3. - концерт „*Виенска класика*“ – песни и ансамбли от Хайдн, Моцарт, Бетховен с Жанета Стегарева – сопран, Ивайло Донков – тенор, Петър Данаилов – баритон;

В периода 2014-2017 г. доц. Г. Апостолова се включва в българо-хърватски творчески проект, където изпълнява съвременни хърватски камерни вокални произведения, съвместно с певицата Жанета Стегарева. От тях в своята справка тя специално отделя композицията на *Станко Хорват* „Silazak na vrh“ във връзка със специфични „интонационно-ансамблови

проблеми, използване на съвременен нотопис, четене и произнасяне на хърватски език.“

- През 2014 г. в София Г. Апостолова осъществява със студенти *първи изпълнения* в България на вокални песни от хърватските композитори *Д. Пеячевич, Й. Врховски, Й. Хатце, И. Парач, Х. Петан, Я. Готовац, Бр. Белински*. А в Габрово, 2014 г. - камерен концерт със съвременна хърватска музика: *Ивана Ланг* – вокален цикъл „Неизказано“; песни от *Бл. Берса, Б. Папандопуло, Я. Готовац* с Биляна Кесерич – сопран.

През 2018 г., зала НМА, в рамките на международен проект „Ателие по композиция“ Г. Апостолова изпълнява хърватския композитор *Алан Кляич* – „Vachus“ за две пиана със Светлин Христов – *премиера*.

Така представената творческа дейност на кандидата като хабилитационен труд многократно надвишава задължителните 100 точки от минималните изисквания в област 8. Изкуства.

Доц. д-р Г. Апостолова публикува и *книга* на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен "доктор" - *Апостолова, Галина. Пианистът във вокално-инструменталния ансамбъл* – издателство на НМА, 2018; ISBN 978-954-92438-6-4 (*група „Г“, т. 7.*)

Към същата *група „Г“, показател 9*, разкриващ кандидата в развитие, е и докладът „*Васил Папазович - български пианист, цигулар и композитор от втората половина на XIX век*“ - сборник доклади от международната конференция „Музикалната дейност на енциклопедиста Добри Войников (1833-1878)“.

Показател 13 – *Водеща или самостоятелна творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд*, доц. Г. Апостолова представя разнообразна и впечатляваща по обем дейност, която допълва общото впечатление за динамично присъствие в концертния живот у нас. Обобщено бих изтъкнала проект „Музикално пътешествие във времето“ – пет /5/ образователни концерта с ансамбъл “Ars musica”; пет /5/ концерта с Маргарита Писаренко - мецосопран, 2014-2017 г.

Вниманието ми беше привлечено от интересно структурираните проекти със значимост и мащабност като:

- *Щрайхисимо* “- Концерти за цигулка, струнни и континуо на *Й. С. Бах* с уважавания изпълнител и педагог Велика Цонкова и камерен ансамбъл „Ars musica“, камерна зала „България“, 2017;

- Проект „*Щрайхисимо*“ - *А. Вивалди* концерти за цигулка, струнни и континуо оп. 8, /първи концерт 1-6 и втори концерт 7-12/ с Велика Цонкова – цигулка и ансамбъл „Ars musica“, камерна зала „България“, 2018 г.;

- *А. Вивалди* “*L'estro armonico*” /два концерта/ с Велика Цонкова – цигулка и ансамбъл “Ars musica”, камерна зала „България“, 2017 г.;

Тук пианистката Г. Апостолова изпълнява партията на basso continuo на чембало, изискващо различен вид техника и умения от пианото. За съжаление в България обучението в специфичните познания по разшифроване партията на basso continuo от тази епоха, е недостатъчно. В този смисъл е налице творчески момент на изпълнителя Г. Апостолова в тези партитури.

Ще акцентирам и на цикъла от четири /4/ концерта с ансамбъл “*Camerata classica*” /2016, 2018 г./, както и концертния цикъл „*Tempi diversi*“ /три концерта/, 2017-2018 г., в камерна зала „България“.

В т. 14 /група „Г“/ Поддържаща творческа изява или участие в колективен продукт в областта на изкуствата кандидатът представя разнородна като спектър дейност от съвместни студентски изяви, юбилейни, благотворителни концерти и други.

През 2014 г. в гр. Пакрац, Р. Хърватска доц. Г. Апостолова е участник в българо-хърватски семинар с концерт с българска вокална камерна музика, а през 2015 г. и 2018 г. - в майсторските класове на Валентин Пейчинов и Мартин Цонев.

В група „Д“, показател 19. Рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата доц. д-р Галина Апостолова надхвърля изискваните 8 рецензии.

В своята дългогодишна ***педагогическа дейност*** със студенти доц. д-р Г. Апостолова осъществява приемственост и ги запознава както с фундаменталния вокален репертоар в дисциплината „Камерно пеене“, така и с някои непознати за тях съвременни произведения. „*Разрешаването на интонационни и ансамблови проблеми, подход към съвременната партитура и съвременния нотопис*“ е изключително полезен щрих в развитието на

младите таланти. Студентите се включват в общи проекти на катедрата, както и в студентски конкурси и концерти:

- “Шедьоври на българската солова песен“ - концерт със студенти от класа по камерно пеене, Централен военен клуб, 2017 г.

- Десети фестивал на изкуствата в ЮЗУ – Благоевград, 2019 г.;

- конкурс „Романсиада - 2019 г.“, София, РКИЦ;

- къща-музей „Панчо Владигеров“ – вечер с вокалното творчество на П. Владигеров със студенти от НМА, 2019 г.;

- Пазарджик - Младежки дом, концерт със студенти от НМА, 2019 г.;

Освен всички изброени творчески проекти доц. д-р Галина Апостолова взима участие и в тези на НМА и Софийска филхармония - „Обичам Шостакович“ /2016 г./, „Обичам българската музика“ /2017 г., 2018 г./, фестивал Re “Novae Musicae”- с творби на студенти и преподаватели по композиция в НМА /2017 г./. Нейното име присъства и в международен проект „Европейско ателие за студенти по композиция“ на катедра Композиция към НМА, 2017 г., както и в международен проект „Ателие по композиция“ на катедра Композиция към НМА, 2018 г.

Всичко казано в настоящата рецензия, позитивните оценки, както и личните ми впечатления, изградени в годините в които съм свидетел на нейното професионално израстване, ми дават основание да изразя своята положителна подкрепа за **доц. д-р Галина Аркадиева Апостолова**.

Убедено предлагам на уважаемото научно жури тя да бъде избрана за академичната длъжност **„професор“** по камерно пеене в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство.

София

12. 01. 2020 г.

Подпис:

проф. д-р Евгения Симеонова